

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce **J. Z.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Dřímlovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Muchova 9/223, proti žalované **Všeobecné zdravotní pojišťovně**, se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2006, č. j. 12 Ca 42/2005 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené advokátce stěžovatele, Mgr. Dagmar Dřímlové, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2600 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované č.j. 3044/04/Hj, ze dne 30. 6. 2004. Rozhodčí orgán Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR (dále jen „VZP“) jím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Okresní pojišťovny VZP v Hradci Králové, č.j. OŘ 1/04, ze dne 5. 4. 2004, kterým byl zamítnut návrh žalobce na povolení obnovy řízení ve smyslu § 62 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správního řádu), ve znění pozdějších předpisů (dále je „správní řád“) ve věci platebních výměrů č. 4240100431 a 2140100430, ze dne 8. 6. 2001, a napadené rozhodnutí potvrdil. Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobce je u žalované veden jako osoba bez zdanitelných příjmů od 1. 4. 1994 do 3. 1. 1995 a od 1. 4. 1996 do 31. 10. 1996, jako zaměstnanec od 8. 12. 1992 do 31. 3. 1994, od 4. 1. 1995 do 5. 1. 1996 a od 1. 11. 1996 do 31. 3. 1997 a jako zaměstnanec v souběhu se samostatnou výdělečnou činností od 1. 4. 1997 dosud. Od 9. 1. 1996 do 31. 3. 1996 byl žalobce uchazečem o zaměstnání a pojistné za něho hradil stát. Žalobce jako osoba bez zdanitelných příjmů neplatil pojistné, první platbu uhradil dne 29. 8. 1996 ve výši 1352 Kč. Po zahájení správního řízení o dlužné pojistné a penále od 1. 4. 1994 do 29. 2. 2000 předložil žalobce předvolání k Okresnímu soudu v Hradci Králové v právní věci jeho žaloby o neplatnost výpovědi z pracovního poměru u firmy F., s. r. o. H. K. Poté, co žalobce nereagoval na výzvu Okresní pojišťovny VZP a nepředložil výsledek soudního sporu, vyměřila dne 23. 3. 2000 žalovaná žalobci dlužné pojistné ve výši 6271 Kč a penále ve výši 6294 Kč. Tyto platební výměry nabyly právní moci dne 3. 5. 2000. Jelikož dodatečně dne 23. 8. 2000 žalobce osobně doručil správnímu orgánu prvního stupně rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové, jímž byla vyslovena neplatnost rozvázání pracovního poměru, doporučil správní orgán žalobci požádat o změnu platebních výměrů v rámci přezkoumání platebních výměrů v mimoodvolacím řízení. Následně vydala Okresní pojišťovna VZP Hradec Králové rozhodnutí č.j. 651/Ji, kterým povolila obnovu řízení. Protože došlo u žalobce ke změně v zařazení plátce z kategorie osoba bez zdanitelných příjmů do kategorie zaměstnanec, vyměřila Okresní pojišťovna VZP Hradec Králové dne 8. 6. 2001 nově žalobci dlužné pojistné ve výši 1751 Kč (platební výměr č. 4240100431) a penále ve výši 5795 Kč (platební výměr č. 2140100430).

Dne 13. 2. 2004 podal žalobce návrh na obnovu řízení ukončeného výše uvedenými platebními výměry. Návrh odůvodnil tím, že objevil listinu – vyúčtování z roku 1996, kde je výslovně uvedeno, že v roce 1996 nemá žádné nedoplatky pojistného. Okresní pojišťovna Hradec Králové rozhodnutím č.j. OR 1/04 návrh žalobce na obnovu řízení zamítla, neboť se podle ní nejedná o nové skutečnosti, které plátce nemohl uplatnit již v době vydání rozhodnutí. Správnímu orgánu pak nejsou známy žádné nové skutečnosti případu, které by zakládaly podmínky pro obnovu řízení.

Podané odvolání Rozhodčí orgán žalované zamítl a napadené rozhodnutí Okresní pojišťovny Hradec Králové potvrdil. Předmětem odvolacího řízení podle něj může být pouze posouzení právní otázky, zda orgán, který rozhodoval v prvním stupni o povolení nebo nařízení obnovy, rozhodl v souladu s § 62 správního řádu. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobce nahlížel do kopií spisu na Okresní pojišťovně dne 4. 11. 2003 a do originálů u Rozhodčího orgánu žalované dne 20. 11. 2003. Ani v jednom ze spisových materiálů nejsou uložena vyúčtování pojistného na zdravotní pojištění starší roku 1999, neboť do té doby okresní pojišťovny vyúčtování, která mají pouze informativní charakter, zasílaly pouze plátcům, ale do spisu je nezakládaly. Žalobce tedy důkazní listinu nemohl najít ve spisových materiálech, ale musel ji obdržet poštou nebo při osobní návštěvě okresní pojišťovny již v říjnu 1996. Vyúčtování pojistného ze dne 18. 10. 1996 proto nelze podle žalované považovat za nový důkaz, který by mohl mít podstatný vliv na rozhodnutí podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba není důvodná. Pro nové skutečnosti nebo důkazy se obnovuje správní řízení podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu za předpokladu, že vyšly najevo po právní moci rozhodnutí a že je účastník v původním řízení buď vůbec neznal, nebo je bez své viny nemohl uplatnit například proto, že listina nebo jiná věc potřebná k provedení důkazu byla nedostupná, že důležitý svědek nebyl dosažitelný nebo dodatečně vypověděl o důležitých

okolnostech, ačkoli v původním řízení odepřel výpověď. Jestliže tedy žalobce navrhuje jako nový důkaz vyúčtování ze dne 18. 10. 1996, není zde splněna základní podmínka pro povolení obnovy řízení, tj. existence nového důkazu, který nemohl být v řízení uplatněn bez zavinění účastníka řízení. Obnova řízení proto není v daném případě možná.

Dle názoru soudu nebyla žalobci odňata možnost účastnit se řízení nesprávným postupem správního orgánu a rozhodnutí se v žádném případě neopírá o důkazy, které by se ukázaly nepravdivými ani nebylo rozhodnutí dosaženo trestným činem. V řízení před správním orgánem tedy nedošlo k porušení jednotlivých ustanovení správního řádu a jeho rozhodnutí je v souladu se zákonem a se zjištěným skutkovým stavem.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. Obnovu řízení považuje za nestandardní, platební výměry vydané v obnoveném řízení nikdy nespátřil. Správní orgán i po jejich vydání trvale poukazoval na platnost původních platebních výměrů a po dalším roce je cestou exekuce na žalobci vymohl. Teprve v roce 2002 týž správní orgán zjistil, že byla povolena obnova řízení. Původní platební výměry nebyly zrušeny ani v době, kdy byla zastavena exekuce. Do dnešního dne tak platí jak původní výměry, tak i výměry obnovené.

Takto formulovanou kasační stížnost doplnila následně soudem ustanovená zástupkyně stěžovatele. Uplatnila důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Platební výměry ze dne 8. 6. 2001 stěžovatel v předmětné době neobdržel, přesto nabyly podle žalované dne 30. 6. 2001 právní moci. Sama Okresní pojišťovna existenci nově vydaných platebních výměrů nezmiňuje v dalším soudním řízení, které se stěžovatelem vedla u Okresního soudu v Hradci Králové, ani cca rok poté, co byly vydány.

Na vyúčtování pojistného za zdravotní pojištění ze dne 18. 10. 1996, kterým stěžovatel odůvodnil svůj návrh na obnovu řízení, je uvedeno, že ke dni 1. 5. 1996 činí původní zůstatek pojistného 0 Kč. Tvzení žalované, že uvedené vyúčtování je toliko „sjetina“ z počítače, která má pouze informativní charakter a do roku 1999 byla zasílána pouze plátcům pojistného, a nebyla v jejích spisech zakládána, považuje stěžovatel za účelové, neboť se nepochybně jedná o počítačová data, která má žalovaná k dispozici a ze kterých vychází do budoucna.

Stěžovatel nahlížel do spisu žalované v listopadu 2003, tj. více než sedm let poté, co bylo předmětné vyúčtování vydáno. O této listině do té doby nevěděl, žalovaná nijak nedoložila, že by ji stěžovatel obdržel. Zákonné podmínky pro povolení obnovy řízení podle § 62 správního řádu tak byly podle stěžovatele splněny. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 9. 1. 2007 uvedla, že platební výměry si stěžovatel převzal do vlastních rukou dne 14. 6. 2001, což lze ověřit z kopií doručenek založených v soudním spise. Není rovněž pravda, že stěžovatel v listopadu 2003, kdy nahlížel do spisu, zde našel předmětnou listinu. Kdyby tomu tak bylo, musela by tato listina být ofotografována a jemu předána, o čemž by existoval záznam v podobě zápisů z osobních jednání konaných na VZP. Uvedená listina se nachází pouze v držení stěžovatele.

Vyúčtování pojistného je pak kontrolní sestava, kterou žalovaná zasílá plátcům pojistného průběžně od roku 1993. Tato sestava zohledňuje žalované známý stav v evidenci pohledávek a úhrad pojistného v daném okamžiku. S ohledem na změny v těchto evidencích

a změny v mechanismu vyúčtování způsobené novelizacemi zákonů, jakož i plnění povinnosti plátců podle § 10 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, není podle žalované reálné uchovávat veškeré již překonané, změněné a jinak neplatné záznamy tak, aby bylo možné stav minulých let s naprostou přesností navodit. Od roku 1999 jsou vyúčtování plátcům zasílána do vlastních rukou a archivována ve spisech.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu stěžovatelem uplatněných stížných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Z jejího obsahu je zřejmé, že se stěžovatel dovolává důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

O stížních námitkách uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Nové důkazy odůvodňující povolení obnovy správního řízení podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu musejí splňovat kumulativně dvě podmínky. Jednak je to potenciál *mít podstatný vliv na rozhodnutí*, jednak skutečnost, že důkaz *nemohl být v řízení uplatněn bez zavinění účastníka řízení*. Stěžovatelem označené vyúčtování pojistného nesplňuje podle Nejvyššího správního soudu ani jednu z uvedených podmínek.

Předně je hodnota navrženého důkazu – s ohledem na informace poskytnuté žalovanou o jeho charakteru – velmi sporná, vychází-li se zde pouze z údajů sdělených žalované samotnými plátcí, a jí tedy *aktuálně známých*. Míra vlivu, který mohlo toto vyúčtování mít na rozhodnutí o věci samé, je tedy v podstatě nulová. I kdyby však Nejvyšší správní soud připustil význam předmětného důkazu pro rozhodnutí o věci samé, není splněna ani druhá podmínka, a to nemožnost jeho dřívějšího uplatnění bez zavinění účastníka řízení. Vyúčtování pojistného za rok 1996 je pouze v držení stěžovatele, a to od října uvedeného roku. V rozhodné době nebylo žalovanou zakládáno do spisu a tvrzení, podle něhož je stěžovatel objevil ve spisu v roce 2003, se tedy nemůže zakládat na pravdě. Návrh tak neobstojí ani v tomto ohledu, neboť stěžovatel zjevně mohl uplatnit navržený důkaz již v průběhu původního správního řízení. Nejvyšší správní soud proto přisvědčuje závěrům Městského soudu v Praze, že stěžovatelem označené vyúčtování pojistného nelze považovat za nový důkaz ve smyslu § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Pouze na okraj rozhodnutí uvádí Nejvyšší správní soud, že soudě podle obsahu stěžovatelových podání, nebrojí stěžovatel ani tolik proti platebním výměrům vydaným v obnoveném řízení samém (které jsou nakonec v jeho prospěch, neboť se jimi snižuje dlužná částka), jako spíše proti exekuci, která byla proti němu vedena, a to i v době po vydání těchto nových platebních výměrů. Adekvátním právním nástrojem, jak se v tomto ohledu domoci nápravy, je však postup podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, nikoli mimořádný opravný prostředek ve správním řízení.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Městského soudu v Praze netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaná měla ve věci úspěch, nevznikly jí však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec její běžné

úřední činnosti. Soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 2 x 1000 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 2600 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 15. srpna 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

